

SLOVENSKI NAROD.

Oznani:

Za navadno tristopno vrsto se plačuje: 6 kr. če se tiska 1krat, 5 " " " 2krat, 4 " " " 3krat. večje pismenke se plačujejo po prostoru.

Za vsak tisek je plačati kolek (štampelj) za 30 kr.

Vtorek, četrtek in soboto izhaja in velja v Mariboru brez pošiljanja na dom

za vse leto 8 g. — k., pol leta 4 " — " , četrt " 2 " 20 "

Po pošti:

za vse leto 10 g. — k., pol leta 5 " — " , četrt " 2 " 60 "

Vredništvo in opravištv je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 179.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

Politični hudodelci.

I.

Med zadnjim zasedanjem deželnega zbora kranjskega se je bila med poslanci napravila navada, da so zbornici, posebno pa nasprotni stranki v poduk pripovedovali anekdote. S svojo anekdoto je slavno zbornico zabaval g. Kromer, drugokrat je g. dr. Bleiweis povedal svojo podučljivo dogodbico, in ker „k tretjemu rado gré“, razveseljeval je na zadnje še g. dr. Zarnik zbrano občinstvo z anekdoto o kitajskem mandarinu z 11 gumbami, katero smo v enem zadnjih listov ponatisnili iz stenografičnega zapisnika. Kar je bilo parlamentarno v deželnem zboru v Ljubljani, bode menda tudi nam dovoljeno. Naj torej povemo prigodbo, ktere si nismo izmislili za kratek čas, ampak kakor smo jo našli zapisano pri zgodopiscih Engel-nu in Fugger-ji. Leta 1289. se je boroval uporni ogerski grof Ivan Güssingen proti svojemu gospodarju, vojvodu avstrijskemu. Vojvodu je bila četa Kranjcev na pomoč. Avstrijskih vojvodov vodstvo menda tudi 13. stoletja ni bilo odličnejše, nego je vodstvo naših generalov v 19. stoletji, kajti pri Engelu in Fuggerji beremo, da je uporni grof vojvodove podpornike in zaveznike, kranjske vojake, po noči zasačil, s zvijačo vjel in odgnal na svojo trdnjavo. Eden grofovih vojnih tovarišev je bil nezadovoljen s tem ravnanjem in je svojemu zapoveljniku takole očital: „V kratkem naš bo sovražnik, avstrijski nadvojvoda oblegel, da se ne bomo mogli s trdnjave ganiti. Čemu nam bodo potem kranjski stradalci, ki ne bodo samo z nami hoteli jesti, ampak ki bodo pri vsaki priliki skušali ubežati in nas bodo potem izdajali.“ Plemeniti ogerski grof potolaži svojega tovariša rekoč: „Norec bi bil, ko bi jaz hotel te za-

nikernike (elende wichte) rediti; in ko bi za živež drugega ne potrebovali kakor čist zrak, meni bi bilo še za zrak žal, če bi ga uživali v mojem gradu. Pa kmalu se boš prepričal, kaj hočem z jetniki.“ Vjete Kranjce je Oger potem pometal in natlačil v tamnice. V nekterih urah je grof stopil prednje in jim je, takole govoril: „Pri nas je doželna navada, če se v kateri hiši grizljive podgane ugnezdi, da jih nekoliko položimo in jim ušesa in repe odrežemo, tako da s svojim sikanjem druge preženó in hišo očistijo. Da zadobé tudi Vaši zavezniki enako svarilo, dal Vam bom roke in ušesa odrezati, potem pa sami skrbite, da mi s poti pridete.“ Kakor rečeno, tako storjeno. Na rokah in na glavah razmesarjeni so Kranjci trdnjavo zapustili. Za našo rabo bi nam toliko te povestice zadostilo; ker pa bi utegnil kdo izmed naših bralcev biti radoveden, kako se je kasneje vsa zadeva razmotala, naj dostavimo še drugi del. Avstrijski vojvoda je upornega grofa premagal, trdnjavo dobil v svojo oblast, grof pa se je moral podvreči sramotnemu miru, čegar pogoje mu je zmagavec diktiral.

Kader smo zadnja leta brali o preganjanji, obsojanji in zapiranji opozicijskih časnika — in vlada je skrbela nekoliko doma pri nas, še mnogo bolj pa na Českem, da nam tacega berila ni skoraj noben dan pomanjkovalo — vselej smo v duhu videli obrezane ogerske podgane iz ravno navedene dogodbice, videli na rokah in glavah obrezane kranjske vojake, ki so imeli s svojim krvavim telesom in nesrečnim bolečinskim vpitjem plašiti in odganjati — grizljive podgane in vojake avstrijskega vojvoda. Radi priznavamo, da ta naš primer „šepa“, kakor sploh vsak primer „šepa.“ Telesno — hvala 19. stoletju — res niso trpinčili časnika, dasiravno si je marsikter v praških temnicah

poiskal tudi telesno bolezen, od ktere ga ne ozdravi nobena amnestija. Tudi spuščali jih niso med svoje rojake, ampak pazljivo so jih utikali za železne mreže in zapale. V enem pa je naš primer čisto popoln: obsojeni časnika so imeli biti svarilo in strašilo svojim rojakom, ki so ž njimi vred težili po istih ciljih. Vsej opoziciji — zlasti pasivni opoziciji — je težko priti do živega in ker tudi v Avstriji nikogar ne obesimo, kogar nimajo v pesteh, morali so „zgrabljivi“ časnika pokoriti se za marsiktero „pregreho“, ktere so se v vladnih očeh krive storili celi narodi in narodovi oddelki. Mi vedoma pravimo: v „vladnih očeh“, in tiskovne pravde zapisujemo v vladni zapisnik, odkar nam je g. drž. pravdnik celjski izrekoma razkril javno tajnost, da „vlada tožbe vzdiguje.“ Sredstva, s kterimi je vlada „svarila“ národno opozicijo, v našem slučaju diše nekoliko po „grizljivih podganah“ in po barbarizmu 19. stoletja, vendar bi se „energičen“ državnik, kakoršni že enkrat so naši gg. ministri, nad tem v politiki mnogo ne spodtikal, če bi ta sredstva le peljala do zaželjenega cilja. A tudi tega niso storila. Narodna opozicija je pod temi sredstvi le rastla; ostrasil se ni nihče, pač pa marsikdo ostrastil. To vidimo že pri nas doma, še bolj pa na Českem, kjer so preganjanja zadnjih let narodno zavest bolj zbudila, kakor bi jo bilo mirno delovanje od narodne strani moglo zbuditi v 20 letih. Kako slabo strašilo so bili za narodno opozicijo časnika, na kterih se je izvršila taka „svarilna eksekucija“, videli smo prav sijajno te dni, ko so iz ječe pustili zaprtega pisatelja, lastnika „Svobode“, g. Baraka. Pozno o polnoči so ga osvobodili, previdna policija je bila obstavila vse ulice in vendar je Baraka čakala velikoštevilna množica, ki bi bila strašilnega Baraka na rame dvignila, na prsi pri-

Listek.

Nenadno!

(Poljski pisal Edvard Dulski, poslovenil L. G. Podgoričan.)

(Dalje.)

Ko je tako premišljal, presojal in senjaril, v tem se je bližala osma ura. Srce mu začne močnejše biti. Pan Josip se po prstih približa durim, deh zadrží v sebi in nastavi uho. Izvédavo posluša, a če prav je s telesom stal v vlastnej sobi, misli so mu bile i srce le na stopnicah; stal je pri durih, gledal pa na ulico. Brzi vozov drk, stopinje mimo idočih ljudi ali pa veter — vse je v njem vzbujalo kanjlive nade. Bilo je tri četrti, kládivo je vdarilo prvi, drugi pot, — ali stal je tako, kakor lesen, nepremekljivo pri durih, in neprenehoma je poslušal in senjaril. Različni obrazi so se mu motali po glavi. Imel je v svoji fantaziji žensko nestanovitost — preletavo ptico — in žensko prekanjenost — zvijačnost slizke, po travnici lazeče kače. Prečudno! — Pan Josip vzdihne, — grozno trenotje, mrtva tihota! — nikogar ne čuje! zmérom še nikogar ne! —

Stopi od duri, sede k mizi, odpre Koernerja — zadel je na poglavje: „O zadržkih“ — prebere ga, vzdihne, sune knjigo od sebe i zopet na prežo stopi k durim. Takó so ginila trenotja, takó pozabi v naročje bežale četr-ure in napósled ure! —

„Pan“ Josip je hodil od duri k mizi od mize k

durim. Ob desetih zvečer v veži zasliši nekov šum i kakor bi kdo koračil zdolaj, s koraci pa se je družil ženskega krila šumot. Vsako trenotje se je glasnejše čul in razločnejše.

„To je gospa!“ — krikne Josip, plane po svečo, zgine na stopnice in sreča — gospoda kapitana! . . .

„Čestita hvala vam, lépa hvala! Le gledí no, dušica, gledí tega postrežljivega človeka. Svétite, prosim, malo niže, — mojej mučici se rado izpodtakne v temi.“

Kapitan in kapitanka prideta mimo pana Josipa duri; gospod kapitan se je zahvalil, stotnica pak toliko — da je prikimala z glavo! — „Pan“ Josip se vrne v svojo sobo in jezno lopne z durmi.

„Zdaj znam, zakaj sem čakal! . . . Pustil sem, naj je šlo rakom žvižgat gledališče nocoj, vrhi tega pa še, kaj jutri o meni porekó tovariši?!“ —

Široko jame stopati gori in doli po sobi, vgasne svečo, kakor bi ga bilo sram sam svojega pogleda, sléce se v temi in zléze na posteljo.

Kaj se mu je senjalo, tega ti, ljuba duša, ne morem povédati; kdo neki bi uganil človeško sanje? — samo to je resnica, da se je metal po postelji in krégal sam sè seboj, da je v spanji vzdihl in da je napósled po polnoči nekolikrat hrknil in trdno spal do belega dne. Še le ob osmih se je zbudil. Minolega večera dogodjaj se mu je zdel le začetek kalnega snu. Šine s postelje; urno se obléče i prav tista trenotja je hotel iti zajutrikovat, pa so vonjive pomeranče ovrgle mu dolok.

„Ne mara še kdo k meni pride. — Te pomeranče

bi mi utegnile preskrbétí mnogo skrbi, vse po sobi diši po njih. Kamo z njimi? — V oblačilnico jih nijmam nikamor déti, vsa obleka bi vsled tega dišala po njih. Če pa jih pustim v sobi, vsakdo povpraša, od kod? — od koga? — zakaj? — i mučili me bodo s povpraševanjem tako, da bi se utegil prodati v svojej zadrezi. A kakov dobiček od njih? Čemu to? Použijem jih raji sam précej zdaj. Ali pa navada dopušča tak zajutrek?“ —

Brezi zamudnega pomislika osvobodí zavite pomeranče in kar je najhitrejšé mogoče — olupi tri zaporedoma. Te tri je izžmél, da se mu z ničemer nijso trudile misli; potlej je olupil četrto in ozrl se okrog sebe, kakor bi se bil bal, da ga kdo vidi.

„Srečen kraj to, kder citrone rastó! Srečna zemlja, kder za groš dajó tri pomeranče! — Zdaj pa se ne čudim več tej zemlji, ker je porodila Petrarko! — Kder dije taka vonjava, tamkaje človek lahko sklada pesmi!“

Zdaj použije četrto in olupi peto.

„A italijansko nebo? . . . a italijansko morje? . . . to razvnetje blagostnega duha! Ta vonjava, ta živež telesu in navdušenje duši. O Petrarka! velika razlika je to: bivati na sveti, kder citrone cvetó, ali pa pri nas, kder smo mej kamenjem in ob korunu živimo. A kaka sladkost! Že ta tenka koža je sočnejša, nego bodi-si ktero koli našega sadja!“

Zdaj olupi šesto.

„To je pravi nektar! Kaka nenavadna slast i čarna edinost naužitka z napojem! O, umejem, znam!

tiskala in z „nazdar-klici“ izrazovala svoje veselje, svoje spoštovanje in sočutje do národnega mučenika, ko bi se Baraku ne bila za spremljevalca po dolgo pogrešani svobodi — usilila policija! Da se narodi ne dadé plašiti in strašiti, kakor neumne podgane na Ogerskem, to če tudi prepozno slavni vladi kažejo nešteti pozdravilni telegrami in dopisi, ktere izmed národa prinašajo na svojih čelih česki listi. Pred zapornom je bil Barak svojim rojakom delaven, pošten narodnjak, zdaj jim je mučenik, ideal! Vlada bi naj si iz tega sama zase posnela pouk, da ni varno utikati časnikarjev v ječe, iz kterih se vračajo ne kot strašila, ampak kot strastila. Živio Barak!

Nediplomatična odkritosrčnost.

Stranka, ki je g. Beusta v državo zvabila, ki je brezposlenemu saksonskemu baronu nastavila svoja pleča, da je na njih postal državni minister in kasneje državni kancelar, je zdaj vso svojo srditost obrnila proti nekdanjemu ljubljencu, in ministerska usta so bajé že izrekla, da bo sedanje ministerske krize le konec, kader bo rešena državnega kancelarja kriza, t. j. kader bo Beust odpravljen in na njegovo mesto stopila oseba, ki se bo odpovedala lastnemu prepričanju in samostalnosti ter postala brezpogojna igračka naših velikih mož à la Schindler, Kuranda itd. Mi nimamo razlogov hvaliti g. Beusta, ki je velik del sedanjih avstrijskih homatij zakrivil, če morebiti zakrivil tudi iz nevednosti. Vendar kakor poznamo velikaše sedaj gospodujoče stranke, našli bodo med seboj le težko človeka, ki bi bil kot diplomat le vreden Beustu odvezati jermena na njegovih gizdavo — majhnih stopalih. Kako bezpametno včasih, ali prav za prav navadno strast avstrijsko-nemškim dinamopolitikarjem prežene vsako previdnost, razkričali so zadnje čase na lastna usta. Samo da se stvari ne pozabijo, hočemo še enkrat opomniti, da je eden teh liberalnih vsemogočnejšev, W a s e r v dežel-nem zboru štirskem naravnost tirjal, da naj ljudstvo z oboroženo pestjo iz dežele prepodi slovenske zastop-nike, — prav argumentum ad hominem; da je nadalje tirolski c. k. namestnik L a s s e r državopravne ugovore ondašnje opozicije v deželnem zboru pobijal s sicer radikalnim, a nediplomatičnim in nedržavniškim iz-ustilom: „Vam naj bi ne odgovarjal c. k. namestnik (statthalter), ampak državni pravdnik (staatsanwalt)“, kar ravno tako razsvetljuje Lasserjev parlamentarni takt, kakor njegovo šantovo dovtipnost v besedni igra-

čariji. Ministra Giskra velika beseda rabljena proti Svetcu, da je treba za Slované u e š á l, ne pa spo-razumljenja, so menda še v pregorkem spominu, da bi jih trebalo ponavljati. Zdaj je stopil v vrsto naših državnih velikomislicev še znani poslanec Schindler, ki je pri adresnem posvetovanji prav nepremišljeno iz-šole govoril. Schindler sicer ni nič novega povedal; da hočejo biti Nemci naši gospodarji, že dolgo vemo in bridko čutimo. Vendar so do zdaj to zunajno in besedno pokrivali in nam prestani med o pravici in ravnopravnosti okolo ust mazali, méd tem ko so nam svojo peto na zatilnik stavili. Schindler pa je kot ra-dikalec in „največi mož nemški“ šel za en korak na-prej in je z eno samo baklo požgal vse barke, ki bi bile morebiti mogle združiti pohlevne Slované s se-danjo gospodujočo stranko; Schindler je na vsa usta zakričal po svetu, da nam ta stranka noče biti pravična, tudi tedaj ne, ko bi od te pravičnosti bila odvisna ne le sreča, ampak celo obstanek Avstrije. Med adresnim posvetovanjem v odboru je Schindler zarohnel proti Svetcu, ki je govoril za spravo in pravičen volilen red, in „največi Nemec“ je brez okolišaja bleknil: „Odkri-tosrčno in jasno Vam hočem povedati, zakaj s mo proti spravi s Čehi. Vsled sprave bi morali tudi volilni red spremeniti. Potem pa bi zadobili Slovani na Českem in Moravskem zopet svojo večino; tako bi postali gospodarji v svoji deželi in bi lahko storili, kar bi hoteli. Tega pa mi ne moremo dopuščati.“ In da bi nihče ne mogel dvojiti o njegovih poštenih namenih, povedal je odkritosrčni Schindler: „Naša stranka se mora urediti, ona se mora odločiti, da po-stane kládivo, kajti kládivo ima z me-rom pravico.“ Mi si bomo za uho zapisali to be-sedo Schindlerjevo in zadnji „Tagbl.“, ki trdi, da nam naši „verfassungstreue“ nesprotniki radi zidajo zlate mostove do sprave, naj te vrstice pre-bere in v njih ima odgovor za vse svoje sleparije o slogi, spravi itd. Ko bi imela njegova stranka še kaj poštenja v telesu, na mestu Schindlerja bi jo morala obleteti rudečica sramote po obrazu. Le eno resnično besedo je v tej zadevi spregovoril, kajpa da nevedoma resnično, ko je rekel: „Tako ne gre več naprej!“ Res tako in s takimi možmi ne more več iti naprej in če bodo možje s tacimi načeli tudi še nekoliko časa živo-tarili svojo „galgenfrist“, mislimo, da že sami čujejo svoj mrtvaški zvonček, drugače si obupnih in nepre-mišljenih, javno izrečenih, besed Schindlerjevih ne mo-remo tolmačiti.

Dopisi.

Iz Ljubljane, 11. jan. [Izv. dop.] Med drugi-mi nepristojnimi sklepi lansko leto izvoljenega mestne-ga odbora je bil tudi ta: Namesto večletnega uradnika P. naj se postavi drugi z letno plačo 1200 f.; g. P. naj se pa dene v pokoj. Gosp. P. je mestni stavbeni in-spektor, znana oseba v mestu, ktere ga ne hočemo v brambo vzeti, vendar se nam pa čudno zdi kako da mestni zastop ne izvrši svojega sklepa, ker je sklep za pomnoženje m. policije jako hitro izvršil! Čuje se, da je g. P. protil mestnemu odboru, da je on v stanu sedajni mestni odbor v zadrego spraviti, ter svetu jako zanimivo, do zdaj še tajno dogodbico na-znaniti. in glejte, ostal je v službi. Govori se, da je m. odbornik Legat izrekel, da ne gre več k sejам do-kler mu niso značajnosti vsih odbornikov znane, in res Legata ni več videti pri sejah naših konstitucionalnih patricierjev in g. Zagrajšek nima sosedu na desnici.

Iz Kranja, 11. jan. (Dobrodelna beseda. — Či-talnica.) Vem, da bralci „Slov. Nar.“ ne prebirajo radi popisovanja različnih veselíc, ki se napravljajo v mno-gih krajih mile Slovenije, zatorej tudi jaz nočem na dolgo poročati o zadnji dobrodelni besedi tukaj, ako-ravno me mika ostajati nekoliko časa pri vsaki točki zanimivega načrta, ktere ga ste pred enim tednom sami blagovoljno priobčili. Vse je bilo lepo in v najlepšem redu. Gospodičine in gospodje, ki so delali v dober namen, so rešili svojo nalogo s srečnim vspehom. Go-vor (prolog) g. Šavnika je genol vse poslušalce, ki jih je bila dvorana natlačena; čestitali so mu vsi prijate-lji k temu govoru.

Igra „gospod Čapek“ je bila izvrstno izpeljana predstava: nevem, koga bi omenil k prvemu, koga k zadnjemu, nevem, ali bi hvalil bolj „Čapka“ ali „Gaš-perja“ njegovega sluga; slovenskega žida gotovo še ni nikdo bolje igral, ko g. Pec. Z ravno enakim vspehom ste igrali gospodični Pleiweiss in Pučnik. Tudi pevci se hvalovredno podpirali besedo. Dohodki te veselice znašajo 270 f. 50 kr.; koliko bodo stroški vzeli, tega še ne vem, pa toliko znam gotovo, da ostane precej denarja, ki se bo založil v Ljubljansko hranilnico in ostane za prihodnjic v oni isti namen. Votopisna je bila stavljena na 50 kr., pa mnogi gospodje so več da-rovali. Naj omenim tukaj gosp. bar. Ant. Zoiza, ki je poslal za to besed 20 fl.; za spominek Jenkov je da-roval že prej razen tega 25 f. — da bi imela Slovenija mnogo takih darežljivih gospodov. — Razdelitev oble-

— Korun rodi filozofe in prozo, kdor pa uživa pome-ranče, teme se verzi kar vsipljó izpod prstov. Bogme, ko bi jaz kedaj utegnil pisati sonete, ne bodem užival ničesar drugega, nego same pomeranče.

Napósled sedmo vzame v roki.

„Poslednja! . . . Ti si tista, ki si včeraj v teoriji zméla mi možgane! Zdaj poskusim to v praksi.“ — dejal je in preklal pomerančo, ali nij le na lahko za-kašljajal.

„Zdi se mi: ta-le sedma ima posebno moč v sebi. Da bi se mi le ne primerilo kaj slabega! A, pa kaj bi se mi moglo pripetiti? — Kaj se je zgodilo Petrarki? Kaj Tassi? Alfieriju? a napósled . . . temu . . . pa so jih pojeli več, nego sem jih jaz snél.“

Ko je tako modroval, v tem je smél drugo po-lovico sedme pomeranče, sèbral olupke, dèl jih v modri zavitek, v kterem sa popreje bile pomeranče, preveže ga s trakom, odide na mostovž in papir z olupki vred čez zid vrže na sosedovo streho. Potješi si, da je torej zatrl vse sledí poprejšnjega večera, odpre okno, da bi sobo prezračil, zapali ostarelo lulo in jame hoditi okrog po sobi. Nanavzočnost v gledališči poprejšnji večer se mu je nenavadno srečno obnesla, kar zadevije to-variše; gotovo da, menda se že njegovih tovarišev no-beden nij spomnil ná-nj, ali pa nijso ménili, da ga nij, zato ne, ker so ga navadno uro videli, da je vselej prišel. Pana Josipa pa tudi znam, da ga nij le malo veselilo, ker ga nihče nij povprašal, kako in kaj. Učeni profesor je dokončal svojo besedo, ob kterej so poslu-šalci navadno le dremali. Po neplodnem učitji in me-

haničnem slovesu se razidó. Pan Josip se zgubi po trgu, prebere po zideh nalepljene razglase, potlej pa se vrne domú.

Tisti trenotek, ko prime za kljuko, da bi šel v svojo izbo, kapitanka pride iz svoje sobe. Oblečena je bila tako, kakor včeraj, v tistem klobuci in v tistej pa-hovki. Položivši prst čez usta — na znamenje, naj molči, pride mimo njegovega bivališča.

„Denes ob štirih — gotovo,“ — šepne in urno steče po stopnicah dalje. (Dalje prih.)

„Bindischer Haloder.“

Poljak Ziemalkovski, nekda mučenik za svobodno Poljsko, kteri se sedaj muči za decembrovico, imenoval je Slovence, to je naše slovenske politikarje: filologe, dasiravno je med njimi edini ribniškokočevski poslanec izvrsten jezikoslovec, drug nobeden; eden je pesnik, drug svilorejec, zopet drug sadjerejec, eden z deskami trži po Savini, tretji pri železnicah najde svoj dobiček itd. — oj ti nesrečni Poljak, kako moraš ti slovenske politikarje imenovati — filologe. Sicer imamo v go-sposki zbornici res prvaka slovenskih filologov, ali ta ni še nikdar se zmenil za Slovenijo — ali za politično korist Slovencev sploh, dasiravno je voljen v ustavni od-bor. Zakaj nisi nas imenoval: Halodre, ali kakor naši nasprotniki nas psujejo: diese bindischen Halodres. O grenka beseda, koliko krat sem te moral požreti, pa nisem zastopil kaj pomeniš! Prišel

sem v neko mesto, ktero ni nemško niti slovensko, že več nego pred 40 leti v šolo. Učitelj moj, trd Nemec, zarenči, ko nisem dobro po nemški „abbandloval“: niks nuc, du bindischer Haloder! Zapustim to ne-srečno mesto, ki mi je dalo prve početke nemške kul-ture, in zoper mojo voljo me ljubi atej zopet pošljejo v mesto, ki tudi ni nemško niti slovensko, (leži ob Dravi, prvo stoji ob Muri) in ko nisem znal „dass auslasat“, zareži se ljubljani moj učitelj z enako ljubez-nivostjo: „niks nuc du dummer bindischer Haloder!“ Pri tem gospodu so že zrastle epitheta. „Dass ausla-sat“ se dobro naučim, oče me vteknejo v latinske šole, da bi postal gospod: — nove šole — novi nauki — in nove muke za slovenskega dijačiča, ki nemščine prav še ne zna. Butal sem si sv. krščansko vero silnejše v glavo, nego v srce, dolgih perijod nisem se mogel od besede do besede iz glave naučiti; in ko me „Cerberus“, tako smo nemarni dijaki svojega učitelja kr-stili, izprašuje, in jaz prav dolgih perijod prav ne po-vem, zopet nevoljno zarenči: Du erz dummer bin-discher Haloder! Jezen vzamen nemške, latinske in grške besednjake, (slovenskih še takrat razen Gutsman-ovega ni bilo) v roke in iščem, kaj beseda „Ha l o d e r“ pomenja; nikjer je ne najdem. Zapustim latinske šole, in se podam na vseučilišče, kjer zopet zadenem na ne-kega profesorja, kteri je zmirom zabavljaj Slovincem, in tudi iz njegovih ust je pogosto zviral ljubeznjiva: bindische Haloder! Postal sem gospodek po želji očetu in materi, mislil sem si, sedaj nikdor več te ne bode pital s „ha l o d r o m“, ali prevasril sem se

ke je bila v nedeljo 9. t. m. ob 4 popoldne v čitalnični dvorani. Okoli božičnega drevesca, ki je bilo lepo razsvetljeno okinčano in s sladkorijami obloženo, se je zbralo 52 šolarskih otrok; 30 fantov in 22 deklet. V dolgem okrogu so se ogledali gospodje in gospe v mnogem številu. Gospod dekan so nagovorili majhne reveže in revce in na srce položili pomen tega trenutka. Pevci so potem zapeli „Molite“ in gospa vdova Pleiweissova se vsede med mladino; iz njenih rok so dobivali darila, vsakrati teh 52 otrok je dobil popolnoma obleko z obutalom vred in še navrh pogačino. Rad sem gledal vesela lica šolske mladine, vsak je z radostjo prijemal darove, pa najbolj se mu je razsvetlilo lice, ko je prišla navrh tudi pogača. — Tako je nehala ta dvojna svečanost, ktera ne bode zginola iz mojega spomina, dokler gledam svit tega solnca. Da je bilo vse to mogoče, pripomogel je mnogo g. Valentin Pleiweiss, ki je poslal iz Dunaja obleko za 20 fantov in 12 deklet. Pripomogle so k temu tudi rodoljubne gospe in gospodičine, ki so brezplačno in blagodušno napravile v kratkem času obleke. Prisrčna hvala za vse to!

Akoravno je mestni odbor v večini nenaroden, se vendar ni od njega bati, kakor se boji Vaš ljubljanski dopisnik, da bi za ustavo adresso poslal na Dunaj. Slovenska reč tukaj ni zaspala, majhen dokaz temu je, da se je vpisalo v čitalnico od 1. okt. 1869 do zdaj 32 novih udov.

Iz Planine, 11. jan. [Izv. dop.] Kakor se je tukaj zvedelo iz gotovega vira, zapustil bo naš okrajni glavar g. Ogrinc naše okrožje; to je najveselejša novica, ktero imam denes poročati. Prišlo nam je to sicer nenadoma, kakor blisk iz jasnega neba, ali vendar smo se že takrat nadejali, da bo g. glavar po svoji moči vse žile napel, da bo prišel iz te tolovajske doline, ko je zabranil, oziroma oddal svoj merodajni votum gledé izleta Sokola ljubljanskega rekoč, da mu ni varno hoditi v naše kraje. Že takrat smo si mislili, da so g. glavarja tam kje proti Ložu napadli, kajti inace ne bil bi se mogel on tako prečudno izraziti in tako zabraniti v veselje ljubljanskih nemčurjev in ustavokljukcev dohoda nam vedno dobro došlemu vrlemu društvu. Mislili smo si sicer, da je to le pomota, da so morebiti turnarji nakanili nas nadlegovati in se šopiriti po naši mirni okolici, kajti tem bi res ne bilo svetovati nas s svojo zastavo dražiti, in hvalevredno bi bilo gotovo od g. Ogrinca, če bi takim draživcem ubranil iti krompir pobirat k nam, kakor na Janjce; a pozneje smo vendar le zvedeli, da je ta zabran veljal Sokolu in čudili smo se, da ljublj. mestni konst. odbor

Obtožili so me leta 1848, da sem sovražnik Frankfurta, poklican sem bil na opravičenje — in mogel sem gospod, že v grobu počiva, vse Slovence psuje: „ihr bindischen Haloders seid lauter Rebellen, wir werden euch schon deutsch machen.“ Sedaj sem mislil, da „Haloder“ značuje toliko kot človek nemškega jezika, ali zopet nisem prave zadel, ker še tisti večer je oštirka, kjer sem prenočil, svojega pijanega moža imenovala: „du besoffener Haloder! Potoval sem po svetu in vprašal v Berlinu, sedeži izobraženosti, in sicer prvega nemškega jezikoslovca J. Grimma, naj mi pové, kaj pomeni beseda: Haloder. Ni mi znal odgovoriti. Šel sem skoz srednje Nemško notri do „freien deutschen Rhein,“ in sem sam pri kozarcu mastnega Renčana tudi zapel:

„Sie sollen ihn nicht haben,
Den freien deutschen Rhein, —
So lang sich Herzen laben
An seinem Feuerwein“ —

vprašal pa tudi zraven tega Kolinčana, Koblenčana itd. kaj pomeni Haloder, ali nobeden ni še te besede kedaj slišal. Grem med „gemütliche“ Švabe, vprašal sem možke pa ženske, mlade in stare za pomen besede: „Haloder“ — ali tudi tukaj nič ne zvem. Ravno tako pri Tirolcih; le ko na Koroško stopim v gorénjem Dravbrdci, zopet zaslišim oštirko kregati hlapca Slovenca: du fauler bindischer Haloder. Aha! si mislim, ta beseda pa bo naša — ker je v srcu Germanije ne poznajo — temoč samo po Koroškem in Štirskem, in zopet premetavljam vse jezikoslovne bukve

ni poslal zaupnice g. glavarju, kakor ta odvečna klika sploh v vsako reč vtikuje svoj nos, kjer jej ni potreba, le tam, kjer bi bilo je treba, je ni. Pričakovali smo tudi od dne do dne, da bo morda starešinstvo Kranjskega, Kamniškega, ali vsaj Idriškega mesta, ktera sta si menda v zadnjem času privilegijo vzela za pošiljanje smešnih zaupnic, poslalo našemu hrabremu janičarju velevažno zaupnico, da se, kakor v „Slov. Narodu“ že večkrat omenjeno, tako možato bori zoper vpeljavo vsled viših ukazov v uradove vpeljanega slov. jezika, ali da mu bo vsaj vlada, ktereji taki boritelji izvrstno in jako vstrežljivo služijo, pripela na še neokinčane prsi zlati križec; ali bili smo vedno prevarjeni. Ni bilo blamažepolnih zaupnic, ne zlatega križca, vendar, kakor je g. Ogrinc sam rekel, odmenili so mu v Ljubljani nekaj višega, in zato bo zapustil Planino. Kaj bo to „više“, ne vem, ali dovolj je da vemo, da bo šel, in svesti smo si, da se mu bo gotovo dobro povrnil njegov trud, ktereja je g. Ogrinc vedno pokazal, ko je bilo treba delati proti narodnosti in tirjatvam slov. ljudstva. Če nas bo že vlada odrešila našega glavarja, ktereja smo jej morebiti ravno v „Slov. Nar.“ predobro priporočili, naj nam dá na njegovo mesto vendar moža, ki bo oprostivši se starega birokratiškega dolgočasnega uradovanja, vsaj vedel, da je on zavolj ljudstva tu, ne pa mi zaradi njega, dá naj nam moža, ki bo poznal pravične tirjatve slov. ljudstva, ki bo tudi ustrezati znal in v resnici ustregel zahtevam slov. naroda, ki bo tudi z nami govoril in se obnašal tako, kakor mora se obnašati glavar proti svojim okrajnikom. Žalovali tedaj po g. Ogrincu ne bomo, ampak radostnega srca klicali mu bomo se odpotujočemu: „Srečno pot!“

Te dni preiskuje zopet tukaj deželne sodnije svetnik, g. Heinricher v gojzdnih homatijah. Ne bomo se denes spuščali v to, kdo prav za prav je učinil to preiskovanje, ali to pa vendar rečemo, da se jako čudimo, da je deželno sodišče za to poslalo uradnika, o kojem se nikakor misliti ne more, da je nepristransk, ker je obče znano, da je ta gospod še vsako leto obiskoval lovo grajščinske, kakor se nam tudi čudno zdi, da tukajšni pooblastenci niso protestovali zoper tako delegiranje in ne prosijo za čisto nepristranskega moža, ki z grajščino še nikdar ni posla imel. Sploh pa ni pravo, ka se vse gozdne zadeve dajejo gospodom v roke, ki so tako rekoč vedno bili lovci grajščinski, kajti ljudstvo, ktero grajščina že 25 let vodi za nos, zgubiti mora na tak način vse zaupanje.

Iz Slov. Bistrice, 10 jan. [Izv. dop.] Prva

in glejte za 40 let še le zadenem na pomén. V Dalmaciji besednjaku ruskih narečij najdem: o h a l a, bezsramen; česki: h a l o n, bedast, nespokorljiv človek; rusko v jatovski guberniji: h a l a d u r, negodna reč; h a l d a v jaroslavski guberniji: drzen človek, h a l, kupljena reč brez vse vrednosti; sansk. k h a l a, oskrunjen, brezčesten; dalmatinski: h a l a, blato, tako da H a l o d e r zna čiti človeka, kteri: h a l o — blato dere. Ja, — res smo Slovenci h a l o d e r i — v b l a t u gazimo, kamor nas pahajo domačini in tuji, neumneži smo, dasiravno vsakdan tepeni še vendar ne spokorjeni, zasramovani povsod, brez vsake cene in časti — in zakaj? pobožne duše bodo rekle: nam je že tako „š a f a n o,“ — ali pojdite s svojim turškim fatalizmom rakom zvižgat, povzdignimo se, otriesimo se blata, saj še imamo v možganih tudi nekaj fosfora, in krepke mišice, čutimo so kot S l o v a n i, in ne bodimo metla drugim, delajmo črsto na polji znanosti in umetnosti, bodimo značajni, požrtvovalni, in ne sebičniki, in zoperniki nas ne bodo imeli za H a l o d e r e.

Ali — —, pa odložimo tožbo na stran! in za-

Sie sollen es nicht haben:
Kärnthen — Steier — Krain —
Wengleich Berliner Raben,
Sich heiser darnach schrein.

Iz mačkinje žalosti leta 1870.

Ἐπιγραφή.

letošnja beseda naše „Čitalnice“ je bila prav dobro obiskovana, posebno od okoličanov. Zbrana množica je pazljivo poslušala govore in se razveseljevala nad petjem čitalniškega pevskega zbora, ki se je že dobro izuril. Upamo, da nam bo naša čitalnica tudi letos zopet napravila gledališčno igro. Zavire, ki se še vedno tukaj delajo temu narodnemu zavodu, so res velike, vendar jih bo, kakor dozda, še zanaprej srečno premagal pogum in pravica. — Te dni nas zapusti g. Ivan Železnikar, bivši notarski koncipijent, vrl in značajan rodoljub, kakoršnih le malo nahajamo. Skozi skoro pet let se je zvesto in neustrašljivo boril za povzdigo narodnosti v našem okraji, je bil med temeljitelji naše čitalnice in od začetka sem njen tajnik. Vsi narodnjaki jako obžalujejo njegov odhod, če tudi se veselijo, da je banka „Slavija“, spoznavši njegove izvrstne lastnosti za taka poslovanja, ga imenovala za inšpektorja in organizatorja po vsej Sloveniji. Imel bode zdaj obširen delokrog, primeren njegovi zmožnosti. Naj srečno potuje. Mi ga bomo res težko pogrešali, a se tolažili z mislijo, da bode zdaj še laže in uspešniše delal v prid slovanstva.

Na Ponikvah (na Tominskem), 7. jan. [Izv. dop.] Dovolite mi nekoliko prostora, da se potožim o naredbi, kteri tiče v novem letu slovó dati. Vem da bode ta potožba v nekih krogih nevoljo budila, zlasti tam, kjer se mi je v spomin zabivala beseda: „Sie sind kein unabhängiger priester“ (vi niste neodvisen duhovnik) — toda, kar je prav, je lepa reč. Za pravico v oženj iti, to je častno. Naredba, ki mora odpravljena biti, je pa ta-le: V tominski dekaniji je vpeljana služba dekanijskega obhodnika, ki nosi od nadškofijstva in dekanijstva poslane okrožnice (kurende) posameznim duhovnikom po široki dekaniji v prebranje. Pri vsakem obhodu prejme ta obhodnik od posameznih duhovnikov plačilo, ktero odločuje vis. č. g. dekan po svoji volji. Gre pa to plačilo iz cerkvenih denarnic.

Vprašam sedaj: Ali ni krivična ta naredba? Jaz sodim, da je; kajti služba dekanijskega obhodnika ni potrebna niti posameznim duhovnikom niti cerkvam, ker oni imajo svojega človeka, da jim ne le zasebna pisma, časnike itd., ampak tudi uradne liste donaša in odnaša. Potrebna pa je služba dekanijskega obhodnika onim, ki pišejo okrožnice; kajti oni bi imeli ne samo eden list (okrožni) za celo dekanijo napraviti, ampak vsaki duhovski uradnji poseben list poslati, kakor delajo c. k. uradnje v Tominu, kakor tirja čast in spoštovanje do uradnj. Ker morajo tedaj službo dekanijskega obhodnika oni plačevati, kterim ni potrebna, zato je ta naredba krivična. Da se ta krivica odpravi, naj bi vse duhovnije odpovedale plačilo dekanijškemu obhodniku, kakor sem jaz že storil te dni.

Andr. Žnidarčič, vikar.

Iz Trsta, 10. jan. * [Izv. dop.] Imel sem te dni zopet priliko govoriti z vojaki Marojčičevega polka in pozvedovati marsikaj o upor in bitvah v južni Dalmaciji. 6. t. m. je namreč prišlo z Lojdom parobrodom mnogo vojakov semkaj v Trst; bili so večji del stareji vojaki, ki so šli domú na odpust, ali pa ranjeni, ki so že nekoliko okrevali in so potovali v bolja bolnišča, nego jih imajo v Dalmaciji. Marojčičev častnik, ktereja sem vprašal, kaj on sodi o upor, razlagal mi je tako-le: Jaz sem že bolj star vojak, bil sem v mnogih krajih in mestih, ali da bi bila vlada ljudstvo kje tako zanemarjala, kakor v Dalmaciji, tega nisem nikjer našel. Brez šol in poduka, vedno pod jarmom italijanizimov so bili Dalmatinci tako rekoč pozabljen oddelek avstrijskega cesarstva. Kdo se je na Dunaji na-nje spominjal, kdo se je mogel za-nje potegovati, ko so le maloktereja moža imeli, ki ni bil vprežen v laški jarem. Potem pa so hoteli „bistro-umni“ dunajski politikarji mahoma kakor blisk tako zapuščene Dalmatince uvrstiti med deželno brambo, o kteri večina prebivalcev ni imela nobenega pojema! Razen tega — pravil mi je moj Marojčičev — so bili uradniki jako surovi proti prebivalstvu. Ljudje so prav neradi hodili v urade, kajti večji del so se bali, da ne zapusté tako z lepó uradnega poslopja, ako so

enkrat v njem. Pa kaj vam bom pravil o uradnikih, saj je zdaj vsemu svetu znan prototip dalmatinskih uradnikov — „slavni“ okrajni glavar Franz. Vlada je pametno storila, da ga je odstranila, kajti bati se je bilo še večih nesreč, kakor so bile dosedanje, ko bi bila osoda nesrečnega okraja še dalje prepuščena Franzovi samovolji. Ako hoče vlada dosedanje slabo vladarenje v južni Dalmaciji zameniti za dobro, pametno, na vzgor in navzdol ugodno gospodarstvo, treba je, da pošlje narodne, jezika popolnoma zmožne uradnike v Dalmacijo, kjer je dozdej vladala le laščina z največim terorizmom. Le potem se bodo ljudje zopet pomirili, držali močno Avstrijo in jo ob času sile in sovražnih napadov tudi pogumno branili. Pa še nekaj je zelo potrebno v Dalmaciji. Videl sem pač, da zdaj delaj mnogo cest, a še mnogo bolj potrebno je, da se zidajo šole, kjer se bodo otroci podučevali, kakor se že podučujejo v drugih deželah avstrijskega cesarstva. — Tako moj poročnik, ki mi je tudi pravil, da so bili Maročičevi vojaki povsod še precej dobro sprejeti, da pa je ljudstvo bolj pisano gledalo Magjare, ki so ljudem jako neprijetni, ker so storili marsiktero grozovitost in niso nobene cerkve pustili neoskrunene. Tukaj smo zdaj do cela prepričani, kdo je upora kriv, ali ruski rubelj ali avstrijski denar, kterege so uradniki prejeli, potem pa narod stiskali in zanemarjali. Avstrija, v svojih zadregah obrni oči proti jugu in poslušaj, kaj ti tvoji osroci kličejo na otrpna ušesa, ako še ni prepozno!

Politični razgled.

Zadnja „Wiener Zeitung“ prinaša po cesarjevi volji **spomenici obeh ministerskih strank**. Te pismi ste jako obširni, torej moremo bralcem še le v prihodnjem listu o njih zeči izpisek podati. Ministerska večina (Giskrovci) ima v programu: strogo držati se ustave, neposredne volitve v državni zbor, in „trpljivo“ čakanje, da se opozicija, podá; tudi poljsko resolucijo zameta. Manjšina (Berger-Taaffe) ta pogram dobro pobija in trdi, da bode opozicija še narastla, ako se neposredne volitve enostransko vpeljejo, ker bi Poljaki, Slovenci in Tirolci izstopili iz zbora, kjer bi zapuščeni le Nemci sedeli. Ona hoče, da se državni zbor in deželni zbori razpuste, da se po strogo ustavnem poti skuša narodna opozicija v državni zbor privabiti, kjer naj se ustava prenaredi. Federativne uravnave Avstrije tudi manjšina ne zagovarja, temuč se jej protivi. O Čehih meni da se ne bodo strogo deklaracija držali, ako bodo videli, da se vlada hoče z njimi poravnati, kar dozdej ni še poskušala.

Avstrijski nadvojvoda Albrecht je šel na Francosko, kjer ostane, do 6. februarja. Po tem gre v Florenco italijanskega kralja obiskat. — Ali ima to potovanje kak političen vzrok, ne da se razvideti. — Cesar bo šel v Trst sprejet iz Rima vračajočo se cesarico. —

Ker je adresni odsek zavrgel pomirljivo osnovo adrese, kakor jo je bil grof Spiegel izdelal, zvršil je baron Tinti drugo, strogo ustavoverno, ki opoziciji kaže samo „ustavo“. V seji tega odseka 11. jan. je bilo jako zanimivo posvetovanje o njej. Groholski hoče, da se posvetovanje o adresi tako dolgo odloži, dokler niste obe spomenici ministerskih strank znani. Rechbauer pa hoče, da se le sklepanje odloži. Oba nasveta padeta. Groholski govori zoper adreso, ker pogublja vse one, ki niso za ustavo. Te sodnijske pravice državni zbor nima. V celoti tirja adresa obsedno stanje; če pa nima državni zbor družega kakor silo, da se nstava zvrši, ustava ni veliko vredna, zato on ne bode glasoval za Tintijevo adreso. Šindler govori za-ojo. Svetec pravi, da vsi narodi želé sprave med seboj, kakor tudi to, da se obžalovanja vredne razmere, katerih je ustava vzrok, odpravijo. On kaže nezadovoljnost na Českem. Kuranda se tolaži, da je na Českem že od 14. vedna nezadovoljnost, pa Avstrija še živi, kar kaže, da se tudi zdanje česke upornosti ni bati. Šindler se hujuje na neke elemente na Českem. Po-

tem se začne specijalna debata o adresi. V specijalni debati je hotel Svetec nek pristavek v adreso udeti, o splošnem urešničenju in izvrševanju osnovnih postav. Vnela se je dolga debata o šolskem vprašanju na Kranjskem (ne na Slovenskem?), ktere so se udeležili Klier, Wolfrum, Kuranda, Skene, Svetec in Rechbauer. Svetec je svoj nasvet nazaj vzel. O tej debati nam dunajski listi ne poročajo natančneje.

Iz Dalmacije se poroča, da je baron Rodič šel v Erceg novi, kjer je zbranim „knezom“ in veljavnim Bokeljem priporočal zvestobo cesarju in udanost, ktero so za prihodnje tudi obljubili. Brajčijani so oddali kanone, ki so jih bili v trdnjavi Kosmač vplenili. — Na Dunaji baje generalu Auerspergu zamerijo, da se je kot poveljnik avstrijske vojske tako „ponižal“, da je dvakrat na Greben šel s svojo lastno svetlo osebo pogajat se z eno pestjo „krivošijanskih razbojnikov“, in to še celo „predno je gotovo bilo, ali so pri volji udati se.“ — Tako poroča list magjarske vlade „Pester Lloyd“ in skazuje, da v svobodni Avstriji nismo še iznebili se smešnega aristokratskega duha. Saj je še Kristus k grešnim colnarjem hodil, in zamrili so mu le — farizeji.

Na Tirolskem se upor proti novim šolskim in medverskim postavam med ljudstvom čedalje bolj širi. V več občinah niso kmetje pustili, da bi se nove šolske buke vpeljale. V Tarencu je bil nek c. kr. brič, ki je hotel nove šolske knjige med otroke razdeliti od razdraženih ljudi napaden.

Ali se bo Rusija v svoji zunanji politiki k Pruski ali k Francoski nagnila? O tem vprašanju piše ruski časnik „Golos“ (glas) ter pravi, da kakor reči zdaj stoje, ne more se Rusija niti na eno niti na drugo stran vezati. Prusi poželjivo pogledujejo v baltiške nemško-ruske provincije, torej so Rusiji sovražni. Francoska Napoleonova dinastija pak je že po zgodovinskih spominskih neprijateljica Rusom. Tudi princ Napoleon ne skriva svojega hrepenenja po poljski kroni. In ker so stvari take, so ruska vlada prijazna skazuje francoskemu poslaniku, generalu Fleury-u, na drugi strani pruskemu kralju prvi svoj red pošilja. Dolgo pri obeh ne bode mogla ostati. Nagnila se bode gotovo k tisti oblasti, ktera jej bo v vzhodu najrajša pomagala.

Francoski ministerski prvosednik Ollivier je v postavodajnem telu izrekel, da bode novemu ministerstvu kot prva dolžnost v zvezo stopiti s zastopništvom; kader drugi možje dobodo večino, bode ministerstvo njim izročilo vladne posle. Narodna vlada se mora ustanoviti, da bode francoska demokracija napredek dosegla brez revolucije. — Lepe besede, ako se le vresničijo.

Razne stvari.

* (Preseljevanja). G. deželni poslanec dr. J. Razlag, dozdej odvetnik v Brežicah, se preseli prihodnjo spomlad v Ljubljano. — Za odvetnika v Brežice pride g. dr. Gvido Srebre, dozdej odvetniški koncipijent v Mariboru. G. dr. Srebre velja za izvrstnega pravnika in je po mišljenju in rodu — Slovenec „dušom in telom.“ — Deželni poslanec, dr. Valentin Zarnik se preseli iz Brežic v Maribor in stopi v odvetniško pisarnico g. dra. Lorberja.

* (Iz Mozirja) pozvedamo iz privatnega pisma o jako lepi in veseli zabavi, ktero so si ondotni rodoljubi napravili 9. t. m. zvečer v lepo ožalšanih, že samo na sebi krasnih prostorih G. Marije Goričarjeve. S posebno pohvalo omenjajo Mozirjani pri tej priliki svojega učitelja g. Škofleka, ki si je že poprej mnogo prizadel, da se je osnovala ta veselica, in ki je bil zvečer s svojimi mladimi pevskami takorekoč vodja narodne zabave. Mlade, dobro izšolane pevkinje — peva-joč torej dokaz učiteljeve marljivosti — so razveseljevale zbrano društvo ves večer s svojim milim petjem. Iz priloženega nam programa vidimo, da se upajo moziške pevkinje že na prav težavne pesmi. Program je bil namreč tale: 1. Hrvatska domovina, čveterospev; 2. Strunam, dvospev; 3. Ponočni odhod, čveterospev; 4. Sirota, dvospev; 5. Vse mine, čveterospev, 6. Srcu,

samospev; 7. Planšar, čveterospev; 8. Slovenka, samospev; 9. Roža, čveterospev; 10. Lahko noč, samospev. Kako zelo je segalo ljubeznjivo petje vsem nazočim v srce, kazalo je ploskanje in pa prošnje, naj bi pevke še kaj zapele in res so želji prijazno ustregle in zadonela je še marsiktera lepa narodna pesem. Med drugimi se je pela tudi cesarjeva. Po petji in med petjem je bil živ ples, ki je trajal pozno v jutro. Živel Mozirjani!

* (Iz Celja) se v „Tagespost“ piše o umrljivosti celjskega mestnega prebivalstva. Od l. 1860. namreč po statističnem računu vedno več ljudi umrje nego je rojenih. L. 1869 je celo število umrlih za 73 veči od števila rojenih. Dopisnik išče vzroke te umrljivosti v slabih sanitarnih razmerah. Utegnil bi se vzrok še drugde najti.

* („Besednik“), kteremu je kakor znano lastnica vdova ranjkega A. Janežica in vrednik g. A. Umek, je v svoji letošnji prvi številki prinesel sledeče sestavke: „Miha Brtoncelj in njegove čudovite dogodbe po svetu“ spisal Andrejčkov Jože; prav zanimiv sestavek: „Buge waz prime gralva venus“ g. Davorina Terstenjaka, Zimpermanovo pesem: „Opomin k petji“; nadaljevanje spisa: „Srenja pod lipo“ s podo; potem: „Priateljske črtice iz Janežičevega življenja; in vrh tega še „gospodarske novice“, smešnice, „ogled po svetu“, društvene zadeve v Celovcu in „razne stvari.“ Po tem zadržaji in svoji lepi obliki je list vsega priporočanja vreden, zlasti naj bi se širil v kmečkih in rokodelskih krogih po Slovenskem.

* (Iz Kastvo) se nam piše: Kakor druga leta, tako so bili tudi na 30. grudnia p. l. pozvani vsi udje čitalnice Kastavske k seji, v kateri so smeli pregledati blagajnikove račune, odbrati odbor ter napraviti proračun za leto 1870. Bivši odbor bil je zopet enoglasno od vseh pričujočih udov potrjen. Izvan družih naročenih nemških, laških, kranjskih in hrvaških novin naročila si je tudi čitalnica za letošnje leto časopis „Speranza“, kterege nam pa vredništvo pod naslovom: „Al Signor Narodna čitalnica“ pošilja. Čitalnica hoče napraviti 20. svečana veselico z govori, glediščno igro, deklamacijami, s petjem, tombulo in plesom, h kateri se vsi udje čitalnice in narodnjaki uljudno vabijo.

* (Imenovanja). G. pravosodni minister je imenoval dosedanjega pristava pri deželni sodnji ljubljanski, g. Franca Kočevarja za namestnika (substituta) državnemu pravdniku v Celji; sledeče gg. avskultante pa za c. kr. sodnijske pristave: g. dr. Dragotina Gestrina v Ribnico, g. Jurija Struceljna v Velike Lašče, g. Alojzija Čeha v Metliko.

* (O zaupnici), ktero so ministerstvu poslali iz Idrije, se nam piše, da je g. župan s početka niti brati ni hotel, ampak tirjal, naj se brez vsega posvetovanja zanjo glasuje. Glasovali so potem zanjo res 4 uradniki in 4 meščani, županovi privrženci.

* (V celjski kazini) so se na Silvestrov večer kazinarji med seboj topli. Tega „nemira“ menda vendar niso zasejali slovenski časniki v kazinsko „slogo.“ —

* (Tiskovno pravdo) ima graška „Tagespost“ zaradi nekega članka, kateri je tirjal, naj vojska neha v Dalmaciji obešati in kri prelivati. — Prvo zaslišanje vrednika je več ur (!) trajalo.

* (Laška čitalnica) napravi v nedeljo 16. januarja „besedo s plesom.“ Odbor vse rodoljube uljudno vabi k tej svoji veselici.

* (Slovanska beseda) v Gradcu, o kateri slišimo, da prav dobro napreduje in da bolj in bolj zbira v Gradcu živeče Slovane, bedo napravila prihodnjo saboto 15. t. m. v svojih prostorih zabavo s plesom.

* (Vladika Strossmayer). „Wandererju“ se piše iz Rima, da sta hotela v četrtek zvečer dva nepoznana človečeta napasti vladiko Strossmayerja, ki je nedavno v reformatičnem smislu govoril v koncilu. Ljudje, ki so vmes prišli, so zabranili, da se Strossmayerju ni nič hudega zgodilo.

* (Deželna bramba štiriska) bo imela 4 batalijone, ki bodo imeli številke 17, 18, 19, 20; stabske staje bodo v Ljubnem, Gradcu, Mariboru in Celji. Obleka deželne brambe bo podobna peški.